

2013. évi törvény
az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény
módosításáról

1. §

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény (a továbbiakban: Atv.) 2. §-a a következő 45-47. ponttal egészül ki:

(E törvény alkalmazásában:)

„45. hiányzó anyag: nukleáris vagy más radioaktív anyagnak az engedélyes által észlelt vagy hatósági ellenőrzés során megállapított hiánya;

46. talált anyag: nukleáris vagy más radioaktív anyagnak az engedélyes által észlelt vagy hatósági ellenőrzés során megállapított többlete, továbbá a sugárkapu üzemeltetője által észlelt nukleáris vagy más radioaktív anyag, valamint bárki által egyéb módon talált, feltételezhetően nukleáris vagy más radioaktív anyag;

47. lefoglalt anyag: olyan nukleáris vagy más radioaktív anyag, amelyet a vámhatóság azért foglalt le, mert annak a vámhatósági ellenőrzése során a vámáru nyilatkozat tartalma és a szállítmány között ellentmondás merült fel, vagy amelyet a rendőrség az engedély nélküli birtoklás okán lefoglalt vagy elkobzott.”

2. §

Az Atv. 11/A. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, valamint az Atv. 11/A. § a (2) bekezdést követően a következő (2a) és (2b) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Az atomenergia-felügyeleti szerv eljárásaiban – a (2a) és (2b) bekezdésben meghatározott kivétellel – a hatásterület a biztonsági övezet területe.

(2a) A nukleáris létesítmény telephelye vizsgálatának és értékelésének, valamint a nukleáris létesítmény telephelye jellemzői és alkalmassága megállapításának engedélyezése iránti nukleáris biztonsági hatósági eljárásban a hatásterület a nukleáris létesítmény tervezett telephelye, valamint

a) kutatóreaktor, oktatóreaktor és nukleáris üzemanyagot vizsgáló laboratórium esetén a nukleáris létesítmény tervezett telephelyének határától számított száz méteres,

b) az a) pontban meghatározott nukleáris létesítmények kivételével a nukleáris létesítmény tervezett telephelyének határától számított ötszáz méteres távolságon belüli terület.

(2b) A nukleáris létesítmény létesítésének engedélyezése iránti nukleáris biztonsági eljárásban a hatásterület a nukleáris létesítmény tervezett telephelye, valamint a létesítmény tervezője által a kérelmet megalapozó dokumentációban – kormányrendeletben meghatározott követelmények alapján – javasolt biztonsági övezet területe, de legalább a (2a) bekezdésben meghatározott terület.”

3. §

Az Atv. 11/A. §-a a következő (6) és (7) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Az atomenergia-felügyeleti szerv az (1) bekezdés *a*) pontjában meghatározott eljárásaiban a döntése meghozatala előtt – a nyilvánosság véleményének megismerése érdekében – közmeghallgatást tart.

(7) Az atomenergia-felügyeleti szerv a közmeghallgatás helyéről és időpontjáról a közmeghallgatást megelőzően legalább tizenöt nappal

a) hirdetményi úton értesíti az érintetteket,

b) értesíti az eljárásban közreműködő szakhatóságot.”

4. §

(1) Az Atv. 12. § (1)-(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„12. § (1) Az ügyintézés határideje

a) hatvan nap

aa) a 17. § (2) bekezdés 1. pont *a*) alpontjában meghatározott ügyekben, valamint

ab) – a *bb*) pontban meghatározott kivétellel – a 17. § (2) bekezdés 3-9. pontjában meghatározott ügyekben,

b) hat hónap

ba) a nukleáris létesítmény üzemeltetésének, tervezett üzemidején túli üzemeltetésének, üzemén kívül helyezésének, megszüntetésének engedélyezése iránti nukleáris biztonsági hatósági ügyekben,

bb) a 17. § (2) bekezdés 5. pontjában meghatározott ügyekben, ha a nukleáris létesítmény átalakítása a nukleáris létesítmény üzemeltetési engedélyének módosítását igényli,

bc) a 17. § (2) bekezdés 10. pontjában meghatározott ügyekben, valamint

bd) a tervezési alapfenyegetettség első alkalommal történő megállapítása és a fizikai védelmi rendszer első alkalommal történő engedélyezése iránti ügyekben,

c) tizenkét hónap a nukleáris létesítmény üzembe helyezésének engedélyezése iránti nukleáris biztonsági hatósági ügyekben,

d) tizennyolc hónap a nukleáris létesítmény létesítésének, bővítésének engedélyezése iránti nukleáris biztonsági hatósági ügyekben.

(2) Az atomenergia-felügyeleti szerv vezetője az ügyintézési határidőt indokolt esetben egy alkalommal

a) az (1) bekezdés *a*) pontjában meghatározott ügyekben legfeljebb harminc nappal,

b) az (1) bekezdés *b*) pontjában meghatározott ügyekben legfeljebb kilencven nappal,

c) az (1) bekezdés *c*) és *d*) pontjában meghatározott ügyekben legfeljebb hat hónappal meghosszabbíthatja.

(3) A szakhatóság eljárására irányadó ügyintézési határidő

a) negyvenöt nap az (1) bekezdés *a*) pont *aa*) alpontjában, valamint *b*)-*d*) pontjában

b) harminc nap az (1) bekezdés *a*) pont *ab*) alpontjában

meghatározott ügyekben, azzal, hogy indokolt esetben a szakhatósági eljárásra irányadó ügyintézési határidőt a szakhatóság vezetője egy alkalommal tíz nappal meghosszabbíthatja.”

5. §

Az Atv. 32. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„32. § (1) Aki tudomást szerez arról, hogy nukleáris vagy más radioaktív anyag, ionizáló sugárzást létrehozó berendezés annak birtoklására fel nem jogosított személy birtokába került vagy kerülhet, vagy egyéb rendellenességet észlel, köteles azt a rendőrségnek haladéktalanul bejelenteni.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően a hiányzó, talált, valamint a lefoglalt anyaggal kapcsolatos, valamint az (1) bekezdésben meghatározott bejelentést követő intézkedések rendjét kormányrendelet határozza meg.

(3) A hiányzó anyaggal vagy a talált anyaggal összefüggésben megindított büntetőeljárásban a nyomozóhatóság sugárvédelmi és nukleáris szakkérdésben a Magyar Tudományos Akadémia Energiatudományi Kutatóközpontját (a továbbiakban: MTA EK) köteles szakértőként bevonni.

(4) A hiányzó anyaggal, a talált anyaggal vagy a lefoglalt anyaggal kapcsolatos intézkedések során az anyag vizsgálatával és a sugárvédelemmel kapcsolatos – kormányrendeletben meghatározott – feladatokat az MTA EK látja el.

(5) A hiányzó anyag vagy a jogtalanul eltulajdonított, nukleáris veszélyhelyzet előidézésére alkalmas nukleáris és más radioaktív anyag felkutatására és hatósági felügyelet alá történő visszahelyezésére, a szabotázs, valamint a nukleáris vagy más radioaktív anyaggal elkövetett közveszélyokozás, környezetkárosítás következményeinek enyhítésére jogszabályban meghatározott szervek hatékony együttműködését biztosító, az országos nukleáris és balesetelhárítási intézkedési tervbe illeszkedő veszélyhelyzet-kezelési terveket kell kidolgozni.”

6. §

Az Atv. a következő 48/A. §-sal egészül ki:

„48/A. § (1) Ha az atomkár megtérítésére való jogosultságot az emberélet elvesztése, a személyek testi épsége és egészsége megsértése folytán keletkezett nem vagyoni sérelem alapozza meg, az ezért való, a 48. § szerinti felelősség megállapításához a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges.

(2) Az atomkár megtérítésének mértékét, módját és esedékességét

a) az emberélet elvesztése, továbbá a személyek testi épsége és egészsége megsértése folytán keletkezett nem vagyoni sérelem esetén a Polgári Törvénykönyv sérelemdíjra vonatkozó rendelkezései,

b) az a) pontban foglaltaktól eltérő, egyéb atomkár esetén a Polgári Törvénykönyvnek a szerződésen kívül okozott károk megtérítésére vonatkozó rendelkezései alkalmazásával kell megállapítani.”

7. §

Az Atv. 67. § k) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben szabályozza:)

„k) a 32. § (1) bekezdésében meghatározott bejelentést követő, valamint a hiányzó, a talált, és a lefoglalt anyagokkal kapcsolatos intézkedések rendjét;”

8. §

(1) Az Atv.

a) 2. § 23. pontjában a „testi épségében és egészségében keletkezett minden kár” szövegrész helyébe a „testi épsége és egészsége megsértése folytán keletkezett nem vagyoni sérelem” szöveg, a „károk” szövegrész helyébe a „nem vagyoni sérelem és a kár” szöveg,

b) 48. § (1) bekezdésében a „megtéríteni” szövegrész helyébe a „megtéríteni (a továbbiakban: atomkár megtérítése)” szöveg,

c) 49. § (2) bekezdésében az „a károsultat” szövegrész helyébe az „az atomkár megtérítését követelő személyt” szöveg, az „ért kár” szövegrész helyébe az „ért atomkár” szöveg, „a károsult” szövegrész helyébe az „az atomkár megtérítését követelő személy” szöveg, az „a kár” szövegrész helyébe az „az atomkár” szöveg,

d) 52. § (2) bekezdésében az „a kártérítésre” szövegrész helyébe az „az atomkár megtérítésére” szöveg,

e) 52. § (3) bekezdésében az „A kártérítés” szövegrész helyébe az „Az atomkár megtérítése” szöveg,

f) 53. § (1) bekezdésében az „a károkat” szövegrész helyébe a „az emberélet elvesztése, továbbá a személyek testi épsége és egészsége megsértése folytán keletkezett nem vagyoni sérelmet, valamint a vagyoni kárt” szöveg, a „kár” szövegrészek helyébe „vagyoni kár, valamint az emberélet elvesztése, továbbá a személyek testi épsége és egészsége megsértése folytán keletkezett nem vagyoni sérelem” szöveg, a „kibocsátása okozta” szövegrész helyébe a „kibocsátása együttesen okozta” szöveg,

g) 54. § (1) bekezdésében a „kárfelölősségi” szövegrész helyébe az „atomkár-felelősségi” szöveg,

h) 55. § (1) bekezdésében az „atomkárokért való kártérítési” szövegrész helyébe az „atomkár megtérítése iránti” szöveg,

i) 56. § (1) bekezdésében az „atomkárért való kártérítéssel” szövegrész helyébe az „atomkár megtérítésével” szöveg,

j) 56. § (2) bekezdésében a „kár” szövegrész helyébe az „atomkár” szöveg, az „a kárfedezeti” szövegrész helyébe „az atomkár megtérítésének fedezetéül szolgáló” szöveg, az „a károsultak” szövegrész helyébe az „az atomkár megtérítésére jogosultak” szöveg,

k) 56. § (3) bekezdésében az „álló kárfedezeti” szövegrész helyébe az „álló, az atomkár megtérítésének fedezetéül szolgáló” szöveg, a „valamennyi károsult” szövegrész helyébe a „valamennyi, az atomkár megtérítésére jogosult” szöveg, az „a valamennyiüknek járó kártérítési” szövegrész helyébe az „az atomkár megtérítéseként valamennyiüknek járó” szöveg,

l) 57. § (1) bekezdésében az „A károsult kártérítési” szövegrész helyébe az „Az atomkár megtérítésére jogosult megtérítési” szöveg, az „a károsult” szövegrész helyébe az „az atomkár megtérítésére jogosult” szöveg, az „a kár” szövegrész helyébe az „az atomkár” szöveg,

m) 57. § (4) bekezdésében az „a kárigény” szövegrész helyébe az „az atomkár megtérítése iránti igény” szöveg,

n) 59. §-ában a „kártérítésre” szövegrész helyébe az „atomkár megtérítésére” szöveg, a „kárát” szövegrész helyébe a „kárát, illetve sérelemdíj iránti igényét” szöveg,

o) 60. § (1) bekezdésében a „kártérítési” szövegrész helyébe a „az atomkár megtérítésére vonatkozó” szöveg, a „kártérítésre” szövegrész helyébe az „az atomkár megtérítésére” szöveg,

p) 65. § (1) bekezdésében a „kártérítési” szövegrész helyébe az a „kártérítési, valamint az atomkár megtérítése iránti” szöveg,
lép.

(2) Az Atv.

a) 16. § (5) bekezdésében a „talált, illetve lefoglalt radioaktív vagy nukleáris anyagokkal” szövegrész helyébe a „talált anyaggal és a lefoglalt anyaggal” szöveg,

b) 30. § (1) bekezdés d) pontjában a „hiányzó vagy” szövegrész helyébe a „hiányzó anyag vagy a” szöveg
lép.

9. §

(1) Ez a törvény – a (2) és a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

(2) Az 1. §, az 5. §, a 7. § és a 8. § (2) bekezdése 2014. január 1-jén lép hatályba.

(3) A 6. § és a 8. § (1) bekezdése 2014. március 15-én lép hatályba.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvényjavaslat célja az atomenergiáról szóló 1996. évi XCVI. törvény (a továbbiakban: Atv.) módosítása

- a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: új Ptk.) kártérítésre, személyiségi jogi jogsérelem következményeire és az Atv. atomkárra vonatkozó rendelkezési közötti összhang megteremtése,
- egyes nukleáris biztonsági hatósági eljárások eljárási határidejének módosítása, továbbá egyes eljárásokban a közmeghallgatás tartásának kötelező előírása,
- a hiányzó, talált és lefoglalt nukleáris és egyéb radioaktív anyagokra vonatkozó szabályok felülvizsgálata és korszerűsítése érdekében.

Az atomkár fogalmának nemzetközi jogi meghatározottságára, valamint az Atv.-ben foglalt különös felelősségre vonatkozó rendelkezésekre tekintettel az Atv.-ben továbbra is szükséges fenntartani az atomkár sajátos fogalmát, annak jelenlegi tartalmát megőrizve.

Ennek megfelelően a törvényjavaslat az atomkárra és az azért járó kártérítésre vonatkozó szabályok módosításával tartalmi szempontból fenntartja az atomkár sajátos fogalmát, egyszersmind az atomkár-felelősséggel kapcsolatos szabályok megfogalmazását az új Ptk. személyiségi jogi jogsérelemre és kárfelelősségre vonatkozó rendszeréhez igazítja.

A hatásterületre vonatkozó rendelkezéseknek - az Atv. hatályos 11/A. §-a mögötti eredeti jogalkotói szándék figyelembevételével történő – módosításával a nukleáris létesítmény telephelyének vizsgálatához és értékeléséhez, telephelye jellemzőinek és alkalmasságának megállapításához, valamint a nukleáris létesítmény létesítéséhez szükséges engedélyezési eljárásokban az ügyfélként részt vevők köre egyértelmű meghatározást nyer.

A törvényjavaslat nukleáris biztonsági hatóság egyes eljárásai esetében a jelenleginél hosszabb eljárási határidőt állapít meg, továbbá kötelezővé teszi közmeghallgatás tartását.

A törvényjavaslat mindezek mellett a hiányzó, talált és lefoglalt nukleáris és egyéb radioaktív anyagokkal kapcsolatos szabályozás törvényi alapjait is pontosítja.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

az 1. §-hoz

Az 1. § törvényi szinten határozza meg a hiányzó, talált és lefoglalt nukleáris és egyéb radioaktív anyagok fogalmát.

a 2. §-hoz

Annak érdekében, hogy a nukleáris létesítménnyel kapcsolatos nukleáris biztonsági hatósági eljárásokban részt vevő ügyfelek köre már a biztonsági övezet kijelölését megelőzően azonosítható legyen, a törvényjavaslat ezen övezet kijelölését megelőző eljárásokban is egyértelműen meghatározza a nukleáris létesítmény hatásterületét és ezen keresztül a hatósági eljárásokban részt vevő ügyfelek körét az Atv. hatályos 11/A. §-a mögötti eredeti jogalkotói szándék figyelembevételével.

a 3. §-hoz

A 3. § egyes nukleáris biztonsági engedélyezési eljárásokban a közmeghallgatás tartását kötelezővé teszi.

a 4. §-hoz

A 4. § egyes eljárási határidőket módosít.

az 5. §-hoz

A törvényjavaslat egyértelművé teszi, hogy a hiányzó, talált és lefoglalt nukleáris és egyéb radioaktív anyagokkal kapcsolatos intézkedéseket kormányrendelet határozza meg.

Emellett a Magyar Tudományos Akadémia (MTA), illetve az MTA Energiatudományi Kutatóközpontja (MTA EK) köztestületi jellegére tekintettel törvényi szinten mondja ki, hogy a hiányzó vagy talált anyaggal összefüggésben megindított nyomozati eljárásban a nyomozóhatóság sugárvédelmi és nukleáris szakkérdésben az MTA EK-t köteles szakértőként bevonni, továbbá azt, hogy a hiányzó, talált, vagy lefoglalt anyaggal kapcsolatos intézkedések során az anyag vizsgálatával és a sugárvédelemmel kapcsolatos – kormányrendeletben meghatározott – feladatokat az MTA EK látja el.

a 6. §-hoz

A 6. § egyértelművé teszi, hogy az emberélet elvesztése, a személyek testi épsége és egészsége megsértése esetén a Ptk. sérelemdíj mértékére vonatkozó rendelkezései, az egyéb (vagyon) atomkárok esetén pedig a Ptk. szerződésen kívül okozott károk megtérítésére vonatkozó rendelkezései alkalmazandóak az atomkár okozása esetén járó pénzbeli elégtétel megállapítása során.

a 7. §-hoz

A 7. § a hiányzó, talált, lefoglalt nukleáris és más radioaktív anyagokkal, valamint az ezen anyagokkal összefüggő egyéb bejelentésekkel kapcsolatos intézkedésekre vonatkozó felhatalmazást pontosítja.

a 8. §-hoz

Az új Ptk. a kártérítéssel kizárólag a vagyoni károk megtérítését teszi lehetővé, a személyiségi jog megsértése körébe tartozó nem vagyoni sérelem esetén az új Ptk. alapján sérelemdíj követelhető, mely igény érvényesítésére az új Ptk. a kártérítési igény érvényesítésétől részben eltérő szabályokat állapít meg. Ehhez kapcsolódóan az új Ptk. fogalomrendszerében a „kár” és a „kártérítés” fogalmak kizárólag a vagyoni károkat és az ezekért járó kártérítést jelölik.

Az atomkár fogalmát a hatályos Atv. a 24/1990. (II. 7.) MT rendelettel kihirdetett, az atomkárokért való polgári jogi felelősségről Bécsben 1963. május 21-én kelt nemzetközi egyezményben foglaltakra figyelemmel állapítja meg. Ennek megfelelően az Atv. 2. § 23.

pontja alapján az atomkár a (vagyon)i károkon kívül az emberélet elvesztését, a személyek testi épsége és egészsége megsértését – mint a hatályos Ptk. fogalomhasználatában nem vagyoni károkat – is magában foglalja.

Az atomkár fogalmának nemzetközi jogi meghatározottságára, valamint az Atv.-ben foglalt különös felelősségre vonatkozó rendelkezésekre tekintettel az Atv.-ben továbbra is szükséges fenntartani az atomkár sajátos fogalmát, annak jelenlegi tartalmát megőrizve. Ezen túl, az atomkár okozása esetén követelhető „kártérítés” fogalmát a javaslat az „atomkár megtérítése” fogalomra módosítja az Atv. érintett rendelkezéseiben, annak érdekében, hogy az atomkár-felelősséggel kapcsolatos szabályok az új Ptk. személyiségi jogi jogsérelemre és kárfelelősségre vonatkozó rendszerében is alkalmazhatóak legyenek.

Ennek megfelelően, a 8. § az atomkárra vonatkozó szabályozáshoz kapcsolódóan az atomkár fogalmának, valamint az Atv. atomkár-felelősségre vonatkozó fejezete szabályainak módosítását tartalmazza.

a 9. §-hoz

A 9. § a hatályba léptető rendelkezéseket tartalmazza.